

Bijlage 4: Folder Meertaligheid

Help, mijn kind is
meertalig!

Bent u in verwachting en overweegt u om uw kind in meer dan één taal op te voeden? Uw keuze heeft invloed op de (taal)ontwikkeling van uw kind. Wilt u weten welke, of bent u benieuwd hoe u uw kind kan helpen om de verschillende talen goed te leren? In deze folder komen de belangrijkste wetenschappelijke inzichten over meertalig opvoeden aan bod.

Hoe belangrijk is het dat mijn kind meer dan één taal leert?

Het kan noodzakelijk zijn dat uw kind meer dan één taal of een andere taal dan het Nederlands leert, bijvoorbeeld als u of andere familieleden verschillende talen spreken. U wilt natuurlijk wel dat uw kind met belangrijke familieleden kan communiceren! In de toekomst kan uw kind ook gebaat zijn bij zijn of haar meertaligheid.

Ik overweeg om mijn kind meertalig op te voeden

Hoe belangrijk is het dat mijn kind Nederlands leert?

Als u in Nederland woont, is het erg belangrijk dat uw kind Nederlands leert. Op veel belangrijke plekken wordt Nederlands gesproken, zoals bij de dokter en op het werk. Uw kind heeft het Nederlands nodig om later goed te kunnen communiceren op deze plekken. Maar ook in de jonge jaren van uw kind speelt het Nederlands een belangrijke rol. Het begint al bij het maken van vriendjes en vriendinnetjes op school of de kinderopvang. De meeste kinderen spreken Nederlands. Het onderwijs wordt ook bijna overal in het Nederlands gegeven. Uw kind kan het best meekomen op school wanneer het de Nederlandse taal beheerst.

Zo kan uw kind met nog meer mensen over de wereld communiceren en zo beter aansluiten op andere culturen. Wie meer dan één taal beheerst heeft mogelijk ook meer kansen op de arbeidsmarkt.

Hoe belangrijk is het dat ik de taal waarin ik mijn kind opvoed goed beheers?

Uw kind moet ontzettend veel leren wanneer het opgroeit. Sommige vaardigheden leert uw kind met behulp van taal. Denk bijvoorbeeld aan het leggen van sociale relaties, het leren uiten van verlangens en emoties, het leren tellen, het leren van abstracte begrippen als veel, moe of morgen en het leren van speciale acties zoals bedanken of sorry zeggen. U kunt uw kind deze vaardigheden het best bijbrengen wanneer u de taal waarin u dat doet goed beheerst. Ook het leren van de taal zelf lukt uw kind alleen goed wanneer het taal hoort van een goede kwaliteit. Dat wil zeggen: een taal waarin u een goede uitspraak hebt, waarin u de regels goed toepast en waarin u veel woorden kent. Uw kind kan de taal immers niet uit zichzelf leren! Daar heeft het uw voorbeeld voor nodig. Het is dus belangrijk om uw kind op te voeden in een taal die u zelf goed beheerst.

Ik wil meer weten over meertaligheid

Dat kan soms heel vlot gaan, maar toch nog niet helemaal lijken op de taal waar het om gaat. Dat komt omdat kinderen al kennis over hun moedertaal hebben geleerd, die ze zullen toepassen bij het leren van de tweede taal.

Hoe verloopt de taalontwikkeling van een meertalig kind?

Als uw kind vanaf de geboorte twee talen leert, dan leert het als het ware twee moedertalen. Dit wordt simultane meertaligheid genoemd. De taalontwikkeling van kinderen die vanaf de geboorte meer dan één taal leren, verloopt nauwelijks anders dan die van kinderen die maar één taal leren. Kinderen kunnen beide talen perfect leren, zonder taalachterstand. Uw kind moet wel twee keer zoveel woorden leren als een eentalig kind. Als het een woord nog niet in de ene taal kent, gebruikt het er soms één uit de andere taal. Of het moet wat langer denken om het goede woord te vinden. Dit gaat vanzelf over wanneer uw kind de twee talen vaak genoeg heeft gehoord.

Als uw kind eerst één taal leert, en daarna nog één, dan leert het een moedertaal en een tweede taal. Dit wordt successieve meertaligheid genoemd. De ontwikkeling verloopt bij de tweede taal wel anders dan bij de eerste taal. Zo slaan kinderen de brabbelfase over. En zodra ze doorhebben dat er in hun omgeving een andere taal gebruikt wordt, en dat kunnen ze al binnen een paar dagen, dan beginnen ze deze taal in zich op te nemen. Het is heel gewoon dat kinderen in de periode die volgt niet veel zeggen, ze zijn dan stillletjes aan het leren. Deze periode noemen we daarom ook wel de stille periode. Hierna zullen kinderen wat woordjes nazeggen die ze gehoord hebben en tot slot gaan kinderen ook zelf de tweede taal gebruiken.

Net als bij simultane meertaligheid kunnen kinderen dan kenmerken van de moedertaal in de tweede taal gebruiken. Als de taalstructuren van de twee talen op elkaar lijken, is de kans groter dat het kind de doeltaal snel goed leert. En als de structuren juist anders zijn, zal uw kind mogelijk meer moeite hebben met de nieuwe taalstructuur.

Maar er zijn nog meer factoren die van invloed kunnen zijn op de taalbeheersing die uw kind uiteindelijk in de tweede taal krijgt. Heeft u bijvoorbeeld een kind met aanleg voor taal, dan zal uw kind de tweede taal gemakkelijker oppikken. En begint uw kind vóór de puberteit met het leren van de tweede taal, dan is dat ook gunstig voor de tweede taal-ontwikkeling. Tot de puberteit leren kinderen talen gemakkelijker dan daarna. U doet er dus goed aan om uw kind voor die tijd met de tweede taal in aanraking te laten komen en de taalontwikkeling te stimuleren. Tot slot is een goede beheersing van de moedertaal een heel belangrijke factor die van invloed is op het succes in de tweede taal-ontwikkeling. Een kind dat zijn of haar moedertaal goed beheerst, leert gemakkelijker een tweede taal. Ook als de moedertaal heel anders is dan de tweede taal. Dat klinkt misschien tegenstrijdig, omdat kinderen elementen uit de moedertaal zullen toepassen. Maar het is voor een kind gemakkelijker om een andere taalstructuur en nieuwe woorden voor bekende concepten te leren, dan om ook nog nieuwe concepten te moeten leren. Het is dan ook heel belangrijk dat uw kind de moedertaal veel en goed blijft horen.

Natuurlijk is het logisch dat uw kind niet direct even goed is in een tweede taal die andere kinderen al vanaf hun geboorte hebben geleerd. Uw kind zal de tijd nodig hebben om de tweede taal te leren. Maar het kan zijn dat uw kind het moeilijk vindt om de taalontwikkeling van leeftijdsgenoten in te halen. Hoewel uw kind bijvoorbeeld steeds meer woorden in de tweede taal leert, blijven de eentalige kinderen ook steeds meer nieuwe woorden leren. In zo'n geval kan uw kind een taalachterstand oplopen. Gelukkig kunt u wel veel doen om uw kind te helpen om de tweede taal zo goed mogelijk te leren.

Ik wil weten hoe ik mijn kind succesvol meertalig kan opvoeden

Heeft meertaligheid invloed op de intelligentie van mijn kind?

Er zijn vaardigheden waarin meertalige kinderen beter zijn dan eentalige kinderen. Zo kunnen meertalige kinderen volgens verschillende onderzoeken beter focussen en irrelevante informatie onderdrukken. Dat kan komen doordat meertalige kinderen in hun dagelijks leven ook steeds één taal moeten onderdrukken. Andere onderzoeken laten bovendien zien dat meertalige kinderen beter zijn in taken waar inzicht in taal voor nodig is, bijvoorbeeld het aanwijzen en verbeteren van ongrammaticale zinnen, en taken waar probleemoplossend vermogen voor nodig is, bijvoorbeeld het categoriseren van informatie. Ook bij zulke tests is concentratievermogen nodig, en veel onderzoeken onderschrijven dit voordeel voor meertalige kinderen.

Een ander soort effect van meertaligheid is dat kinderen die de cultuur van hun familie leren kennen en de taal die daar bij hoort leren en blijven spreken, een beter psychosociaal aanpassingsvermogen ontwikkelen. Door meer dan één taal te spreken, kunnen kinderen namelijk gemakkelijk deel uit maken van meer dan één cultuur. Zo leren ze dat andere mensen en culturen ook mooi en goed zijn, zodat ze minder snel racistisch, xenofobisch of intolerant zijn.

Op welke manier kan ik mijn kind helpen om zijn of haar talen goed te leren?

U kunt uw kind op verschillende manieren helpen bij zijn of haar taalontwikkeling. Help uw kind om de talen uit elkaar te houden, dat versnelt de taalontwikkeling in beide talen. Pas bijvoorbeeld de één-ouder-één-taal-methode toe: elke ouder spreekt uitsluitend één taal met het kind. Of pas de één-situatie-één-taal-methode toe: op terugkerende gelegenheden, zoals het avondeten, wordt steeds dezelfde taal gesproken. Een andere belangrijke tip is om uw kind te stimuleren om te lezen. Dat kunt u doen door zelf te lezen en voor te lezen, zo geeft u uw kind het goede voorbeeld. Leer uw kind dat lezen leuk is! Door te lezen komt uw kind in aanraking met veel verschillende woorden en zinnen, zodat de woordenschat uitgebreid wordt, en u stimuleert het begrijpend lezen, de spreekvaardigheid, en creatieve denkprocessen. Lees vooral voor in de taal die u zelf goed beheerst. Dat is zowel bij simultane als successieve meertaligheid heel zinvol. Wilt u juist dat uw kind in een leescultuur komt in de taal die u niet goed beheerst, probeer dan mensen te vinden die uw kind daarbij willen helpen. Voor Nederlandse voorlezers kunt u bijvoorbeeld terecht bij de VoorleesExpress.

Als uw kind maar taal van een goede kwaliteit te horen krijgt!
U kunt de meertalige taalontwikkeling van uw kind verder gunstig beïnvloeden door een positieve houding aan te nemen ten opzichte van beide talen die uw kind leert. Zo helpt u uw kind om gemotiveerd te blijven om de talen te leren.
Vergeet tot slot niet om uw kind complimenten te geven over zijn of haar taalgebruik en inzet. Leg de nadruk op wat uw kind goed doet. Met complimenten geeft u het zelfvertrouwen van uw kind een enorme boost, en daar zal de meertalige taalontwikkeling haar vruchten van plukken.

Veel succes met de meertalige opvoeding van uw kind!

Heeft u nog vragen? Kijk ook op www.cjg.nl
en <http://kindentaal.logopedie.nl>